

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Preceptoriu[m] Nico. [de] Lira ordinis seraphici Francisci/
siue Expositio tripharia brevis vtil[is] in decalogu[m] legis
diuine**

Henricus <de Frimaria>

Nicolaus <de Lyra>

Colonie, 19.05.1495

Secundo. spe sincera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31207

tas noscere vita etna est. Et hec d pma expositio
SEUADO adorati spe sincera totam
 spez tua ponedo i ipso deo. Et h ronabiliter Digne
 naq; ho in ipso tota sua spez ponit sine q no pt ad
 mometu subsistere nec aliqd boni opari Joanis.
 15. Sine me nihil potest facere Et q ex ingenta
 bonitate tibi i nlla necessitate vnq; nouit deficere
 Un sup illd Math. 14. Ego suz: nolite timere.
 dic glo. ego suz q i oi necessitate vob pat nes p assi
 sto/ r nuq; iuocantib; vob de ee potero. ideo scribit
 Ecclesiastici. 2. Quis spauit i dno r derelict e ab
 eo. Sciendu aut q scdm duplicem spem duplex
 e adoratio siue cult diu. Nam quedaz est spes
 salutis r hec in solo deo ponenda est/ r ideo solus
 adorati adorati de latric. r imago eius r corp xpi
 rone ipostatice vnionis. Latria est seruitus siue
 cultus reuerenter deo exhibitus. **Alia** est spes
 suffragij que pot haberi i creatura dignissima vt
 in virgine gloriosa. r ideo ipa adorati in qntum est
 persona sancta adoratiione dulie. que est honor q
 debet creature in qntuz est imago dei sic sanctis.
 Sz i qntu e mri dei adorati adoratiione iper dulie q
 iportat excellere cultu veneratiōis Pot et; h spes
 poni i aliq scro i cel; vl et; in mdo p cui orone co/
 fidimus adiuuari. Et talis adoratiō proprie dici
 tur dulia. Per hanc expositione danant quidaz
 heretici qui prauis suggestiōibus homies a san
 ctōru veneratione pniciose retrahunt dicentes q
 nec beata Virgo nec aliqs scōru debeat adora
 ri/ quia ad impetrandū effectum grē vt dicunt in

PRECEPTA

nullo possumus adiuari p̄ ip̄os cū sol⁹ d̄s sit cau-
sa effectiua gr̄e. quod q̄dē dictum est nephandum
z hereticus. Licet em̄ solus d̄s sit causa effectiua
gr̄e: sancta tamen virgo z cet̄i sancti meritozic z p̄
modū suffragij deprecatiui possunt esse causa gr̄e
Et est notandum q̄ ex ista expositione iudei nos
de idolatria calunniant̄ obijcientes nobis illud.
Exodi. 20. z simile habes Deutero. 5. Non faci-
es tibi sculptile nec adorabis ea neq; coles. Ad
q̄d d̄m ē q̄ nō adoram⁹ imaginē vt q̄dā res ē qz
h̄c ē idolatria / h̄ in q̄ntū imago ē signū alicui⁹ reie
Et qz idē ē motus q̄ q̄s fert̄ ad imaginē in q̄ntū si-
gnū z i ip̄az rē ē imago. idē eadē ē adoratio q̄ ve-
neramur ipsam imaginem z rem cuius est imago
Sed ad hoc obijciunt z dicunt q̄ in lege vet̄i nū-
q̄ fuit vsus imaginū que tamē figura ē noue legē
ergo nec in noua lege d̄s esse. Ad q̄d est dicendū
q̄ quia deus in lege vet̄i non fuit humanat⁹ nec
hō fact⁹. ideo tunc nec debuit habere figuram vl'
imaginē. Itē dicūt q̄ in noua lege nunq̄ inuenit̄
expresse de imaginibus. ideo videt̄ q̄ non sūt tra-
ditiones diuine sed humane fictiones. Ad quod
d̄m est. q̄ formationes imaginum non sunt no-
ue adinventiones sed traditiones ap̄lice z diuine:
quia dicit Aug⁹. libro de ciuitate dei q̄ christus
pannū proprie faciei supposuit z figura pp̄rie faci-
ei impressit z regi ab agaro trāsmisit. B̄t̄s etiā
Lucas dicit̄ de pinxisse imaginē christi z etiā scul-
psisse imaginem beate Marie virḡis que ambe
rome habent. Fuerūt autē imagines introducte

PRIMUM

propter tria. Primo propter simplicium ruditatez ut qui nesciunt legere in codice: saltem legantur in pariete. Secundo propter affectuum tarditatez. ut qui ad deuotionem non promouentur ex auditu: saltem moueantur ex uisibus. Tertio propter memorie labilitatez. ut si a memoria labantur audita sicut sepe contingit quod per uiam aurem intrat: per aliam exit. saltem memoriter teneant uisa et presentialiter depicta.

TERTIO ADORABIS caritate perfecta ex toto corde et ex tota anima tua deum tuum diligendo/ omnem actum dilectioni sue contrarium abijciendo. Quod confirmat glo. Exo. 20. que sic dicit. Sciendum quod contra hoc mandatum seruare decreuerunt habere se et colere uinum deum tamen sicut in baptismo promissisti: hoc est uelle renunciasse omnibus his quibus in baptismo renunciauisti et contradixisti solum patrem et filium et spiritum sanctum. Sed nisi toto corde cum hoc diligam deum nostrum totam animam et tota uirtute ei adherentes: non sumus participes dei nostri. Unde talibus dicit nescio uos. Sed hic incidit rationabilis dubitatio. Utrum aliquis in hac uita possit mandatum dilectionis implere. Diliges dominum deum tuum etc. Ad quod dicendum est quod perfectio dilectionis potest sumi dupliciter. Primo ut excludatur omnis actus extraneus. et sic non potest compleri in ista uita. ut homo semper deum actu diligat ex toto corde: id est intellectu sine dubitatione. ex tota mente: id est actuali memoria sine obliuione et ex tota anima. id est uoluntate plena sine retractione. hoc enim non patitur fragilitas presentis status.